

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/70/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112216358
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8112216358.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členiek senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Zlady Šimkovej v právnej veci žalobcu: P. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom P., ul. U. XX, O. P., právne zastúpeného JUDr. Jánom Klimekom, advokátom so sídlom Prešov, Sládkovičova 8, proti žalovanému: Slovenská republika zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu škody, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 14C/115/2012-28 zo dňa 23.01.2013 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu 1.stupňa.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol. Vyslovil, že náhradu trov konania účastníkom nepriznáva. Posledným výrokom vyslovil, že o trovách štátu bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Svoje rozhodnutie súd prvého stupňa právne odôvodnil ust. § 5 ods.1,2,3, § 6 ods.1,2,3, § 9 ods.1, 2, § 10, § 22 ods.3 a § 23 zákona č. 58/1969 Zb., výrok o trovách konania ust. § 142 ods.1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej O.s.p.).

Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že žalobca si uplatnil právo na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená rozhodnutím o väzbe z dôvodu, že bol spod obžaloby oslobodený. Rozsudok, ktorým bol žalobca oslobodený spod obžaloby nadobudol právoplatnosť dňa 20.12.2001. Keďže sa jedná o právo na náhradu škody podľa prvej časti druhej hlavy zákona, toto právo sa premlčí za rok odo dňa keď nadobudol právoplatnosť oslobodzujúci rozsudok. Vzhľadom na to, že rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 20.12.2001 a žalobca nárok na náhradu škody predložil žalovanému na predbežné prerokovanie až dňa 22.01.2003, resp. podal žalobu na súd až dňa 18.12.2003, nárok žalobcu je premlčaný a z dôvodu vznesenej námietky premlčania zo strany žalovaného, súd žalobu zamietol. V prejednávanej veci nemožno ani aplikovať ustanovenie § 22 ods. 3 zákona o prerušení plynutia premlčacej doby, po dobu najdlhšie šesť mesiacov, keďže žalobca ani žalovanému nepodal návrh na predbežné prerokovanie v lehote jedného roka od právoplatnosti oslobodzujúceho rozsudku a v tejto lehote ani nepodal žalobu na súd.

Súd prvého stupňa vyslovil názor, že pokiaľ právny zástupca žalobcu argumentoval v prejednávanej veci tým, že zákon pozná dve lehoty a to jednoročnú lehotu, ktorá sa týka odškodnenia za väzbu a trest a dvojročnú, ktorá sa týka náhrady škody, súd v tomto ohľade poukazuje na skutočnosť, že predmetný zákon síce pozná aj ďalšie premlčacie lehoty (napr. § 22), avšak tieto ustanovenia sa týkajú iných

nárokov (napr. nesprávny úradný postup), pričom je nesporné, že žalobca náhradu škody uplatňuje z dôvodu rozhodnutia o vzatí do väzby a následného oslobodzujúceho rozsudku, teda v danom prípade sa jednoznačne jedná o špeciálnu lehotu, ktorá sa vzťahuje na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe (§ 5 zákona), resp. náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o treste (§ 6 zákona). V tomto ohľade teda nie je namieste obrana žalobcu, keďže súd má nepochybne za to, že na prejednávanej veci sa vzťahuje jednoročná premlčacia lehota, ktorá začala plynúť v prejednávanej veci od právoplatnosti oslobodzujúceho rozsudku.

Výrok o trovách konania medzi žalobcom a žalovaným súd prvého stupňa odôvodnil na základe ust. § 142 ods. 1 O.s.p. Úspešný žalovaný si náhradu trov konania neuplatnil a neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov konania, preto súd prvého stupňa účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Súd prvého stupňa zároveň odôvodnil rozhodnutie o trovách štátu s tým, že s poukazom na vykonané znalecké dokazovania, ktoré boli realizované aj cestou dožiadaného súdu v cudzine rozhodne aj o trovách štátu po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie žalobca. Právne odôvodnil svoje odvolanie ust. § 205 ods. 2 písm. c/, d/, f/ O.s.p. Súd prvého stupňa uplatnený nárok nesprávne posúdil po právnej stránke, keď neakceptoval vznesené námietky na pojednávaní v tom, že pri posudzovaní vznesenej námietky premlčania je potrebné nárok posudzovať aj s ohľadom na ust. § 22 zákona č. 58/1969 Zb. V prípadoch trestného stíhania a následného oslobodzujúceho rozsudku, ktorý zakladá právo na náhradu škody môžu vzniknúť viaceré nároky, ktoré môže dotknutá osoba uplatňovať. Jedným z nárokov môže byť aj nárok náhrady škody na zdraví, pričom dôsledky pobytu vo väzbe sa obvykle neprejaví a ihneď a takto poškodený nemôže v jednoročnej premlčacej lehote od právoplatnosti oslobodzujúceho rozhodnutia túto škodu uplatniť, pretože nevie jej konkrétnu výšku. Platí všeobecná zásada, že premlčanie nároku na náhradu škody sa začína od doby, keď sa poškodený o škodu dozvie, t.j. kto za ňu odpovedá a dozvie sa aj jej výšku. Pri škode na zdraví sú obvykle jednotlivé nároky diferencované z toho hľadiska, keď sa diferencuje škoda za bolesť a moment kedy sa o výške tejto škody dozvie. Škoda za stratu na zárobku počas práceneschopnosti, strata na dôchodku, náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia, kde jednotlivé nároky majú každý iný začiatok behu premlčacej lehote a to zásadne od momentu kedy sa poškodený dozvie aj výšku škody. Preto pri škode na zdraví za trvalé následky sa táto zisťuje až po jednom roku po úraze, respektíve od škodnej udalosti. Súd prvého stupňa mal zohľadniť ust. § 20 citovaného zákona, kde sa právne vzťahy upravené v tomto zákone riadia Občianskym zákonníkom, pokiaľ nie je ustanovené inak. Preto aj s ohľadom na ust. § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. sa osobitne upravuje lehota na premlčanie vo vzťahu ku náhrade škody, pokiaľ ide o škodu na zdraví, ktorá týmto ustanovením sa nelimituje. Bolo by v rozpore so všeobecnými princípmi reparačnej zásady pri náhrade škody z ublíženia na zdraví kedy by sa jednostrannou aplikáciou ust. § 23 zákona č. 58/1969 Zb. vylúčila možnosť uplatňovať nároky na náhradu škody na zdraví, ktoré objektívne sa zvyknú prejavíť až s odstupom času a teda často po jednoročnej premlčacej lehote. Pri posudzovaní týchto okolností je potrebné prihliadnuť aj na aktuálnu úpravu podľa zákona č. 514/2003 Z.z., kde v ust. § 19 už premlčacie lehoty sú nastavené tak, že pri škode na zdraví je stanovená objektívna premlčacia lehota v prípadoch, keď bola spôsobená rozhodnutím o zatknutí, zadržaní alebo iného pozbavenia osobnej slobody a to aj pri rozhodnutí o treste, ochrannom opatrení alebo rozhodnutí o väzbe. Z týchto dôvodov sa súd prvého stupňa mal zaoberať otázkou náhrady škody, keďže už v tomto smere nariadil znalecké dokazovanie. Už len tá skutočnosť, že výška škody musí byť zisťovaná znaleckým posudkom znemožňuje poškodenému, aby v jednoročnej premlčacej lehote mohol zistiť výšku škody. Preto navrhol zrušiť napadnuté rozhodnutie a jeho vrátenie na ďalšie konanie súdu prvého stupňa.

K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný. Navrhol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Podľa názoru žalovaného súd prvého stupňa vo veci vykonal potrebné dokazovanie, výsledky ktorého náležite vyhodnotil a následne vo veci aj správne rozhodol. Žalobca v odvolaní neuvádza také nové skutočnosti, ktoré by mohli prívodiť zmenu odvolaním napadnutého rozsudku.

Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu dňa 16.04.2014 a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Ust. § 205 ods. 2 O.s.p. taxatívne určuje dôvody ktorými možno odôvodniť odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa vo veci samej. Odvolací dôvod podľa ust. § 205 ods. 2 písm. c/ O.s.p., teda že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, ak na zistenie rozhodujúcich skutočností účastníci navrhnu dôkazy, ktoré súd nevykoná a napriek tomu vo veci na základe takéhoto neúplného zistenia skutkového stavu rozhodne. Odvolací súd podľa ust. § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p., teda nesprávny skutkový záver súdu prvého stupňa je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, ak súd pri hodnotení dôkazov nepostupuje podľa kritérií uvedených v ust. § 132 a § 135 O.s.p., jednotlivé dôkazy a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti nevyhodnotí z hľadiska ich vierohodnosti, pravdivosti a významu pre posúdenie veci z právneho hľadiska.

Nesprávne právne posúdenie veci podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, ak dôjde k omylu súdu pri aplikácii na zistený skutkový stav. Za mylnú aplikáciu právnych predpisov sa považuje použitie iného právneho predpisu než sa správne mal použiť alebo síce aplikácia správneho právneho predpisu, ale jeho nesprávny výklad.

Z obsahu odvolania vyplýva, že čo do pochybenia súdu prvého stupňa pri zisťovaní skutkového stavu a nevykonania navrhnutých dôkazov mal súd prvého stupňa vo veci sa zaoberať otázkou náhrady škody, keď už v tomto smere nariadil znalecké dokazovanie. Čo do mylnej aplikácie právnych predpisov namietala žalobca, že súd prvého stupňa uplatnený nárok nesprávne posúdil po právnej stránke, keď neakceptoval námietky vznesené na pojednávaní v tom, že pri posudzovaní vznesenej námietky premlčania je potrebné nárok posudzovať aj s ohľadom na ust. § 22 zákona č. 58/1969 Zb. Žalobca poukázal na to, že platí všeobecná zásada, že premlčanie nároku na náhradu škody sa začína od doby, keď sa poškodený o škode dozvie, t.j. kto za ňu zodpovedá a dozvie sa aj o jej výške. Žalobca mal za to, že súd prvého stupňa mal zohľadniť ust. § 20 zákona č. 58/1969 Zb., kde sa právne vzťahy upravené v tomto zákone riadne občianskym zákonníkom pokiaľ nie je ustanovené inak. Preto aj vzhľadom na ust. § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. sa osobitne upravuje lehota na premlčanie vo vzťahu k náhrade škody, pokiaľ ide o škodu na zdraví, ktorá týmto ustanovením sa nelimituje.

V prejednávanej veci odvolací súd zistil, že rozsudok súdu prvého stupňa vychádza zo správneho skutkového a právneho záveru, nevykonanie znaleckého dokazovania nie je vadou spôsobujúcou účastníkovi konania odhätie možnosti konať pred súdom z dôvodu, že súd prvého stupňa žalobu zamietol po vznesení námietky premlčania žalovaným.

Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa správne prejednávanú vec právne posudzoval podľa zákona č. 58/1969 Zb. v znení účinnom ku dňu 20.12.2001, kedy nadobudol právoplatnosť oslobodzujúci rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 3T/115/2000.

Podľa ust. § 23 zákona č. 58/1969 Zb. v znení platnom dňa 20.12.2001, právo na náhradu škody podľa prvej časti druhej hlavy sa premlčí za rok odo dňa, keď nadobudlo právoplatnosť oslobodzujúce rozhodnutie alebo rozhodnutie odsudzujúce na miernejší trest alebo rozhodnutie, ktorým bolo trestné konanie zastavené.

Podľa ust. § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má voči štátu ten, na kom bola väzba vykonaná, ak bolo proti nemu trestné stíhanie zastavené alebo ak bol spod obžaloby oslobodený.

V prejednávanej veci je nesporné, že žalobca bol spod obžaloby oslobodený rozsudkom Okresného súdu Prešove č.k. 3T/115/2000-192 zo dňa 5.6.2001 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 2To/232/2001 zo dňa 20.12.2001, pričom v predmetnej veci oslobodzujúci rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 20.12.2001 a žalobca si právo na náhradu škody za vykonanú väzbu uplatnil žiadosťou doručenou Ministerstvu spravodlivosti SR dňa 22.01.2003, teda po uplynutí jednoročnej zákonnej lehoty podľa citovaného § 23 zákona č. 58/1969 Zb.

Žalobca žiadal o odškodnenie za vykonanú väzbu v trestnej veci zo dňa 20.01.2003 žalovaného (odbor odškodňovania) o náhradu škody, pričom podaním zo dňa 11.2.2003 žalovaný právnemu zástupcovi žalobcu oznámil potvrdenie prijatia žiadosti o náhradu škody. Listom zo dňa 20.8.2003 žalovaný oznámil právnemu zástupcovi žalobcu, že žiadosť, ktorou bola uplatnená náhrada škody nemohla byť doposiaľ

prerokovaná z objektívnych dôvodov, pre množstvo skôr obdržaných žiadostí, pričom vzhľadom na to, že už uplynula 6-mesačná lehota má žalobca možnosť postupovať súdnou cestou (§ 10 zákona).

Odvolačný súd plne súhlasí s právnym názorom súdu prvého stupňa, že vo veci sa jedná o právo na náhradu škody podľa prvej časti druhej hlavy zákona. Toto právo sa premlčí za rok odo dňa, keď nadobudol právoplatnosť oslobodzujúci rozsudok. Vzhľadom na to, že rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 20.12.2001 a žalobca nárok na náhradu škody predložil žalovanému na predbežné prerokovanie až dňa 21.01.2003, respektíve podal žalobu na súd až dňa 18.12.2003, nárok žalobcu je premlčaný a z dôvodu vznesenej námietky premlčania zo strany žalovaného neostávalo súdu prvého stupňa nič iné ako žalobu zamietnuť. I podľa názoru odvolacieho súdu v prejednávanej veci nemožno aplikovať ust. § 22 ods. 3 zákona č. 58/1969 Zb. o prerušení plynutia premlčacej doby po dobu dlhšej ako 6 mesiacov, pretože žalobca žalovanému nepodal návrh na predbežné prerokovanie v lehote 1 roka od právoplatnosti oslobodzujúceho rozsudku a v tejto lehote nepodal ani žalobu na súd.

Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa správne vysvetlil v dôvodoch svojho rozhodnutia, že zákon pozná dve lehoty a to jednoročnú lehotu, ktorá sa týka odškodnenia za väzbu a trest a dvojročnú, ktorá sa týka náhrady škody. Predmetný zákon poznal aj ďalšie premlčacie lehoty, napríklad v § 22, avšak tieto ustanovenia sa týkajú iných nárokov, napríklad nesprávneho úradného postupu. Žalobca výslovne uplatňuje náhrady škody z dôvodu rozhodnutia vzatia do väzby a následného oslobodzujúceho rozsudku. Jedná sa o špeciálnu lehotu, ktorá sa vzťahuje na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe (§ 5), resp. náhrady škody rozhodnutím spôsobeným o treste (§ 6).

I odvolací súd má za to, že na prejednanú vec sa vzťahuje jednoročná premlčacia lehota, ktorá začala plynúť v prejednávanej veci od právoplatnosti oslobodzujúceho rozsudku.

K otázke nevykonania dôkazu znaleckým dokazovaním odvolací súd uvádza, že Občiansky súdny poriadok ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, v zmysle ust. § 120 ods. 1 O.s.p. však súd rozhodne o tom ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. V danom prípade, keď súd prvého stupňa prihliadol na námietku premlčania bolo by neúčelne vykonať vo veci znalecké dokazovanie na zistenie výšky náhrady škody.

K názoru žalobcu, že pri posudzovaní okolností vo veci je potrebné prihliadnuť aj na aktuálnu úpravu podľa zákona č. 514/2003 Z.z., kde v ust. § 19 už premlčacie lehoty sú nastavené tak, že pri škode na zdraví je stanovená objektívna premlčacia lehota v prípadoch, keď bola spôsobená rozhodnutím o zatknutí, zadržaní alebo iného pozbavenia osobnej slobody, a to aj pri rozhodnutí o treste, ochrannom opatrení alebo rozhodnutí o väzbe, odvolací súd uvádza, že v danom prípade nebolo možné prihliadnuť na aktuálnu úpravu podľa zákona č. 514/2003 Z.z., lebo k premlčaniu nároku došlo skôr ako bol zákon č. 514/2003 Z.z. prijatý, nehovoriac o jeho účinnosti.

Z vyššie uvedených dôvodov sa odvolací súd stotožňuje so závermi súdu prvého stupňa v tom, že nárok žalobcu je premlčaný. Správne je i rozhodnutie súdu prvého stupňa čo do trov konania.

Preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa ust. § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p., neúspešný žalobca nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo a úspešný žalovaný si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil. Preto odvolací súd rozhodol, že náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.